

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 17. junija 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 71.

Gospodarsko sodelovanje med Dravsko, Primorsko in Savsko banovino.

V zagrebškem »Jug. Lloyd« z dne 15. t. m. je priobčil g. Ivan Malinar pod gornjim naslovom članek, ki zasluži, da pride v najširšo javnost. Prinašamo ga v dobesednem prevodu: Povodom otvoritve jubilejnega velesjema v Ljubljani je bil prirejen obred za vabljenje, odnosno predstavnik oblasti, gospodarstva in fiska. In kakor je to že običajno, so se izpregovorile ob tej priliki mnoge zdravice, izmed katerih sta bili najpomembnejši zdravica ministra trgovine in industrije g. Jurja Demetroviča in poslanika ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina ml.

Minister g. Juraj Demetrovič je v svojem govoru pravilno naglasil, da se morejo interesi celokupnega našega gospodarstva uspešno pospeševati, razvijati in ščititi samo tedaj, ako se najde način, vzpostaviti in ohraniti harmonijo med vsemi gospodarskimi strokami, torej harmonijo med poljedelstvom, industrijo, trgovino in denarstvom, a poleg tega tudi med delom in kapitalom. S tem je opozoril vse, ki n. pr. zagovarjajo gospodarsko politiko nekega absolutnega agrarizma ali industrijalizma, da taka politika ne odgovarja dobro pojmovanim interesom našega naroda, države in njene bodočnosti, pa se mora vsled tega ubrati po, katere vodi do gospodarske harmonije.

Govor ministra g. J. Demetroviča ni bil samo z odobravanjem sprejet, ampak tudi dobro komentiran ne samo od prisotnih, ampak tudi od vsega našega in inozemskega fiska.

Manj se je pa govorilo in pisalo o zdravici predsednika g. Ivana Jelačina, dasi je bila poleg ministrove najpomembnejša in je zahtevala, da na njo odgovorijo vsaj prisotni predstavniki gospodarstva iz Savske banovine, ker je bila v prvi vrsti na nje naslovljena. Do tega odgovora pa žal ni prišlo, zato smatramo za dolžnost, skrbeti za to, da se pobude, ki jih je dal ob tej priliki g. Jelačin ml., ne pozabijo in da se začne o njih javno in odkrito razpravljati.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je v svojem govoru načel vprašanje, ki je prav gotovo take važnosti in pomena, kot harmonija med gospodarskimi strokami. On je, z ozirom na enakost gospodarske strukture in enakosti gospodarskih interesov, zahteval in ciljev, posebno naglasil potrebo čim ožje zveze in sporazumnega skupnega sodelovanja med predstavniki gospodarstva in njih organizacijami Savske in Dravske banovine.

Ta premišljena in v dobri nameri dana pobuda od tako ugledne slovenske strani ne bi nikakor smela ostati samo izraz dobre volje, ampak bi jo bilo sprejeti in čimprej privedi do dela in realizacije. Po našem mnenju se mora to pobudo razširiti na ustvaritev ožje zveze in sodelovanje med gospodarskimi predstavniki in organizacijami Dravske, Savske in Primorske banovine, ker govorijo za to eni in isti razlogi, ki jih je navedel predsednik gosp. Jelačin ml.

Ako realno gledamo na sedanj in bodoči razvoj gospodarskih razmer in na položaje v Jugoslaviji, bomo takoj jasno videli, da tvorijo Dravska, Primorska in Savska ba-

novina s svojim položajem in strukturo geografsko, gospodarsko in prometno celoto, katero karakterizira v prvi vrsti gravitiranje k morju, našemu Jadranu. Pomorstvo, industrija, turizem in naša emigracija so v resnici skupne in glavne karakteristike teh banovin, pa se jih vse širi ne more z uspehom voditi in upravljati, in tudi vprašanja, katera so ž njimi v zvezi, se ne morejo dobro in v korist države in narodne celote reševati, ako ne bo ožje zveze in sodelovanja, kakor priporoča predsednik ljubljanske zbornice.

Poleg tega je še mnogo drugih, zelo važnih ekonomsko-političnih momentov, kateri zahtevajo gospodarsko sodelovanje teh banovin. Omeniti hočemo tu samo nekatere, koje smatramo za najbolj glavne.

Povodom otvoritve jubilejnega ljubljanskega velesjema smo odkrito in iskreno priznali, da se imajo Hrvači in Srbi od Slovencev mnogo učiti, pa če jih tudi imenujejo svoje najmlajše brate. Slovenci delajo in napredujejo sistematično in solidno na vseh gospodarskih področjih; tekom prošlih desetih let so ustvarili mnogo in zaslužijo vse priznanje. Kjerkoli je bila njih industrija in trgovina v svojih začetkih v rokah inozemcev, so Slovenci dosegli, da so si poleg nje ustvarili tudi svojo lastno, čisto narodno in solidno industrijo in trgovino. Napravili so nato močne in resne priprave, da postane tudi industrija, katere se nanaja v tujih rokah, slovenska. — Slovenci — Jugosloveni po čustvih, narodnosti in imenu — počasi in gotovo zavzemajo glavna mesta in vodijo kontrolo nad gospodarstvom, izrivajoč tuje in anacionalne elemente. Zadržarstvo je tako popolno in tako dobro vodeno, da se more slovenskega kmeta smatrati za enega izmed najbolj preskrbljenih ne samo v naši državi, ampak v vsej srednji Evropi. Njih denarstvo, z glavno silo v hranilnicah, posojilnicah in nekih čistih slovenskih bankah, je solidno in stoji v svoji politiki napram narodu in njegovemu gospodarstvu na stališču, da je brezumen posel žagati vejo, na kateri se sedi.

V tem leži uspeh, moč in jamstvo za dobro bodočnost slovenskega gospodarstva. Zato je jasno, da Slovenci nočejo in ne morejo dovoliti, da se te njih pridobitve, ki so obenem pridobitve cele kraljevine in celega našega naroda, ovirajo z ljudmi, metodami, eksperimenti in vplivi, ki so se pokazali kot zelo škodljivi v drugih naših krajih.

Mnogo, kar smo tu navedli za Slovence, odnosno Dravsko banovino, nam manjka v Savski in tudi v Primorski banovini, tudi če se s površnim in neinformiranim pregledom ta nedostatek ne da takoj opaziti. Toda kdor pozna dobro gospodarske prilike v Savski banovini, mora žal priznati, da nima — radi vzgoje in zgodovinsko političnih razmer — vsaj za sedaj dovolj čisto nacionalnih gospodarskih moči in elementov, ki bi bili v stanju, boriti se uspešno zoper profinacionalne ali anacionalne sile in tendence. Primorski in slovenski kraji so glede takih nacionalnih gospodarskih sil mnogo jači in odpornejši, pa je naši največji, Savski

banovini, potrebno njih sodelovanje, da ne rečemo tudi pomoč.

Poleg tega bi bilo ozko in čvrsto gospodarsko sodelovanje med Dravsko, Primorsko in Savsko banovino velike važnosti in koristi tudi za vso državo in narodno celoto. Potom takega sodelovanja bi se namreč ustvarila premišljena in sporazumno izgrajena gospodarska cona, ki bi ne samo za se in napram drugim krajem v državi, ampak tudi napram inozemstvu in zunanjim tendencam predstavljala močan in odpornejši gospodarski faktor, ki je

vedno in v vsakem oziru koristnejši, kot so male in nepovezane ekonomske edinice.

Zbog teh in mnogih drugih še navedenih razlogov morajo vsi jugoslovanski gospodarski krogi pozdraviti inicijativo predsednika ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina ml., ki bo napravil veliko državočvrstno delo, ako čimprej in odločno najde načine in pot, da se izvede ozka zveza in sodelovanje med gospodarskimi predstavniki in organizacijami Dravske, Primorske in Savske banovine.

Direktna tarifa za železniški promet med postajami kraljevine Jugoslavije in Grčije.

(Iz poročila zborničnega tajnika gosp. Ivana Mohoriča v seji industrijskega odseka Zbornice za TOI dne 6. t. m.)

S 15. majem letošnjega leta je stopila v veljavo direktna blagovna tarifa za železniški promet med Jugoslavijo in Grčijo. Po jugoslovanski koncepciji je bil namen te tarife, da v glavnem favorizira naš izvoz v Grčijo ter eksport preko Soluna. Samoumevno da prihaja kot ožje področje za to tarifo v Jugoslaviji predvsem Južna Srbija v poštev in zato je obstojala svoječasno belo namera železniške uprave, da naj bi se področje te tarife v naši državi omejilo samo na vzhodni del države, češ da se za velike razdalje iz Slovenije do grških postaj ne more dajati posebnih popustov. Predstavnik Dravske banovine v tarifnem odboru se je proti takim nameram odločno izjavil in zahteval, da naj se načelno uveljavi tarifa za celo ozemlje kraljevine Jugoslavije. Kakor znano, je svoječasno leta 1927. in 1928. veljala za izvoz preko Djevdjelije pristaniščna tarifa, ki je bila lansko leto meseca marca ukinjena. Nizka pristaniščna tarifa je favorizirala izvoz iz Slovenije v Grčijo v precejšnjem obsegu. Zato so ukinitve pristaniščne tarife naši izvozniki precej neprijetno občutili. Tolažilo se jih je pa, da je ukinitve le prehodnega značaja in da se bodo takoj pričela pogajanja za sestavo direktne tarife, pri katerih se bodo upoštevali vsi interesi našega eksporta. Pogajanja za direktno tarifo so se v resnici pričela že lani meseca maja. Izdelala se je tarifa, ki je imela jeseni stopiti v veljavo. Iz neznanih vzrokov pa do tega ni prišlo, marveč so se letošnjo spomlad pričela ponovna pogajanja, katerih rezultat je sedanja tarifa.

Sedanja tarifa je sestavljena v obliki postajnih tarif za posamezne vrste blaga. Tarifni stavki za jugoslovanski pretek do meje so izraženi v dinarjih, za grške proge pa v drahmah in kot novum je zabeležiti v tej tarifi posebne tarifne postavke za 15-tonske tovore.

Cela tarifa se deli v štiri skupine. Prva skupina obsega 43 postajnih tarif in velja za izvoz brzovoznega in tovornega blaga iz Jugoslavije v Grčijo. Druga skupina obsega 45 tarif in velja za uvoz blaga iz Grčije v Jugoslavijo. Tretja skupina obsega 9 tarif in velja za izvoz blaga z grških postaj v tranzitu preko Jugoslavije. In končno četrta skupina velja za tovorno blago, ki gre iz Bitolja in Prilepa preko državne meje Kenali v Grčijo in obratno.

Slovenskih postaj je uvrščenih v to tarifo 48. Njihove razdalje od Djevdjelije se gibljejo med 1131 in 1292 kilometri. Te postaje in njihova oddaljenost od državne meje pri Djevdjeliji so sledeče:

Bistrica-Bohinjsko jezero	1292 km
Bled jezero	1272 >
Bohinjska Bela	1277 >
Brezno-Ribnica	1251 >
Celje	1156 >
Domžale	1211 >
Dolnja Lendava	1192 >
Dravograd-Meža	1238 >
Gornji Dolič	1208 >
Grosuplje	1218 >
Hrastnik	1139 >
Jerše Mengeš	1214 >
Jesenice	1261 >
Kamnik	1220 >
Kočevje	1273 >
Kranj	1225 >
Lesce-Bled	1248 >
Ljubljana	1196 >
Logatec	1234 >
Maribor	1215 >
Medvode	1209 >
Mislinje	1212 >
Murska Sobota	1294 >
Poljčane	1181 >
Polzela Braslovče	1173 >
Pragersko	1197 >
Prevalje	1250 >
Ptuj	1212 >
Rakek	1248 >
Radohova vas	1227 >
Ribnica	1258 >
Rogatec	1121 >
Rogaška Slatina	1138 >
Ruše	1229 >
Semič	1168 >
Sevnica	1115 >
Slovenjgradec	1227 >
Slov. Bistrica mesto	1194 >
Slovenske Konjice	1198 >
Štraža Toplice	1204 >
Šoštanj-Topolšica	1189 >
Škofja Loka	1216 >
Tržič	1246 >
Vuzenica Muta	1249 >
Zalog	1197 >
Zagorje	1149 >
Zidani most	1192 >
Zalec	1165 >

Navidezno je torej razmeroma veliko število slovenskih postaj uvrščeno v tarifo, ali zadeva dobi povsem drugo lice, ako pogledamo, koliko postaj je konkretno pri najvažnejših postajnih tarifah uvrščenih v seznam.

Brez dvoma je za nas najvažnejša izvozna tarifa za les, št. 6, pod katero spada rezan in tesan les, testoni in tavololet, frizi in železniški pragovi. Ta tarifa velja za 30 slovenskih postaj. Pogrešamo v njej postaje Kranj, Tržič, Kranjsko goro, Litijo, Radovljico, Mestinje, Celje itd. Poleg navedenih bi moralo biti v njej brez dvoma še mnogo drugih postaj iz Savinjske in dravske doline, ki jih danes ne najdemo v njej, zato je nujno potrebno, da se tarifa z navedenimi postajami čimprej izpopolni. Pri na-

slednji tarifi št. 7, ki velja za izvoz sodarskega lesa, lesne embalaže in lesnih izdelkov, je iz cele Slovenije uvrščena v tarifo samo postaja Ljubljana, kar nikakor ni zadostno, ker leži večina podjetij, ki se bavi z izdelavo navedenih predmetov, izven Ljubljane, kakor n. pr. Sevnica, Rimske Toplice, Jarše-Mengeš, Vrhnika, Št. Vid-Vižmarje, Kamnik, Škofja Loka itd.

V tarifo št. 10, ki velja za izvoz drv za kurjavo, je iz Slovenije uvrščena samo postaja Tržič. V tarifo št. 9, ki velja za celulozni les, bordonale in les za mostove, pa samo Dolnja Lendava, kar je tudi vsekakor nezadostno. Izvoz drv iz naših krajev v Makedonijo je bil svojčas zelo močan, toda ukinitev pristaniščne tarife, ogromno povišanje lokalne tarife za drva in druge tarifne odredbe, so ga popolnoma ubile. Sedaj, ko bi bilo skrajno potrebno, da se ga skuša z direktno tarifo obnoviti, pa se je uvrstilo vsega eno samo postaja v tarifo.

Nadaljna tarifa, ki nas interesira, je št. 15 za zidno in strešno opeko, v kateri ni niti ene slovenske postaje. Istotako ni v tarifi 23, ki velja za premog, in tarifi 24, ki velja za lesno oglje, niti ene slovenske postaje, dasi je znano, da je Grčija močan potrošač oglja in da se je pred tremi leti eksportiralo iz področja ljubljanske železniške direkcije v Grčijo na stotine vagonov oglja.

Pri tarifi št. 28, ki velja za šest skupin raznih železarskih izdelkov, pogrešamo postaje Ljubljana, Zreče, Tržič, Slovenjgradec, Vuzenica itd., v okolju katerih se nahajajo podjetja, ki izdelujejo take predmete, dočim je uvrščeno v tarifo kot postaja Tezno, dasi Tezno sploh nima blagovnega prometa.

V tarifi št. 29, ki velja za testenine, ni niti postaje Ljubljane niti Maribora, kjer obstojajo tovarne, katerim bi bilo potrebno ustvariti vsaj tarifni predpogoj za izvoz v smeri Soluna.

Za našo usnjarsko industrijo, ki ne dobi v državi dovolj surovih kož, pomeni tarifa št. 33, ki daje znižano vozarino za izvoz surovih nestrojenih kož, iz sedem glavnih gospodarskih četov južne Srbije in Bosne, veliko izgubo. Interesantno je v ostalem, da se daje tu zopet tarifna ugodnost za izvoz sirovine, ki jo potrebuje domača industrija, dočim se domačim industrijskim podjetjem za dovoz sirovin ne daje sličnih ugodnosti.

Vidimo torej, da se v prvi skupini nikakor ni dovolj vpoštevalo naših eksportnih potreb in možnosti. Smatramo, da ni mogla biti namera jugoslovanske železniške uprave, da izključi iz postajnih tarif cel niz postaj, v okolju katerih se nahajajo podjetja, ki so zainteresirana na izvozu navedenih izdelkov. Če se je pa to že zgodilo, bi bilo potrebno, da se pogreški čim najhitreje popravijo. Prepričani smo, da bi se to ne bilo zgodilo, ako bi se bilo pred uveljavljenjem tarife zaslialo mišljenje tarifnega odbora odn. pritegnilo njegove zastopnike k tarifnim pogajanjem z Grčijo.

Druga skupina tarif daje popuste za uvoz iz Grčije v našo državo. Popusti znašajo povprečno 10 do 15% in se s tem pojačuje inozemska konkurenca na našem tržišču. V tej skupini tarif je treba razločiti dve vrsti prometa. V kolikor se tiče popustov za uvoz grških produktov v našo državo, je čisto jasno, da so se takaj popusti morali dati, ker je vsaka direktna tarifa zgrajena na načelu vzajemnosti, kompenzacij in protikompenzacij. Drugače pa stoji stvar z ono vrsto prometa, kjer smo dali popust za blago, ki ni grškega izvora, marveč ki se preko Soluna uvaža v našo državo. In na to vrsto prometa se nanaša pretežni del tarif. Tu so grški interesi, v kolikor pridejo sploh v poštev, k večjemu agentji ali komisijonariji in tarifne ugodnosti, ki smo jih dali, pridejo v korist francoske, belgijske, angleške in ameriške konkurence, kar pa ni mogla biti svrha jugoslovanske grške direktne tarife. Posledica teh popustov je, da je za našo industrijo na južnosrbskih tržiščih porušeno konkurenčno rav-

notežje. Ni sedaj naša naloga niti namen razmišljati o tem, ali je bilo potrebno in pametno, da so se dale take ugodnosti, marveč moramo razmišljati o tem, kako naj se porušeno ravnotežje zopet vzpostavi. Mislimo, da ni treba o tem debatirati, da železniška uprava ne more odrekati lastni domači industriji enakih ugodnosti, kakor jih je dala inozemski industriji. Naloga železniške uprave je, da nujno vzpostavi zopet prejšnji konkurenčni odnosaj.

V drugi skupini vsebuje tarifa znižane vozarske stavke za uvoz železa in železnih izdelkov preko Soluna do postaj Kosovska Mitrovica, Leskovac, Niš, Skoplje, Slavovski Brod, Uroševac in Veles. Če se ne da domačim železarnam enakega popusta, bodo vsled te tarife zgubile celo južno-srbsko tržišče v korist belgijske konkurence. To pa vendar ne more biti naloga naše tarifne politike, dasi moramo ugotoviti, da se v zadnjem času, odkar ni več sklican tarifni odbor, množijo tarifni ukrepi, ki so narperjeni naravnost proti konkurenčnosti naše industrije.

Za uvoz železne galice iz Soluna, Pireja in Aten do Djevdjelije, Skoplja, Niša in Beograda, so dani popusti v tarifi št. 119. Če pomislimo, da smo pred leti izgubili za železno galico tržišče v Avstriji, da se naroča

znatne količine galice na račun reparacij in da se konečno še daje popust v korist inozemskega uvoza, moramo priznati, da se taka gospodarska politika ne more imenovati baš racionalna, ko imamo zadostno produkcijo galice v tuzemstvu. Naša industrija strojilnih sredstev je dobila v tarifi 142 tudi konkurenco na področju stare in predvojne Sribje, ki omogočuje znižan uvoz žira in česla preko Soluna. Izmed postaj ljubljanske železniške direkcije je v tej skupini navedena v tarifi št. 116 samo Ljubljana za uvoz jedilnih in industrijskih vegetabilnih olj iz Soluna, Larise, Hal-kisa, Aten in Pireja.

Skupina tranzitnih tarif naših ožjih slovenskih interesentov ne tangira. Nanaša se na grozdje, smokve, vino, točak, rude, pomaranče in svilnate kokone.

Četrta skupina ima specijelno svrho in omejeno področje za bitoljski in prilepski okraj, ki imata preko Kenali direktno železniško zvezo z Grčijo.

V celoti smatramo, da je nujno potrebno, da se o tem vprašanju vsaj naknadno zasliši strokovno mišljenje tarifnega odbora in da se takoj ukrenejo potrebni koraki, da se tarifa dopolni in porušeno ravnotežje za konkurenčnost naše industrije v Južni Srbiji zopet vzpostavi.

Naša trgovina s sadjem.

Ustanovni občni zbor »Društva sadnih trgovcev za Dravsko banovino«.

Poleg agrarnih in šumskih produktov je tudi sadje eden izmed naših važnih izvoznih predmetov. Lansko leto je znašal izvoz svežega sadja 49.488 ton v vrednosti 126.661.100 dinarjev, to je za 8604 tone, odnosno za 14.714.156 Din več, nego v letu 1928.

Oglejmo si podrobneje še stanje sadne trgovine v naši banovini. Po zadnjih statističnih podatkih je v Dravski banovini 15.672 ha sadovnjakov. Sliv je v banovini 1.215.342 stebel s povprečnim letnim prinosom 157.994 met. stotov, jabolk 2.351.050 stebel s 501.000 met. stotov, hrušk 762.725 stebel s 149.050 met. stotov, orehov 226.939 stebel s 42.460 met. stotov. Po površini, zasajeni s sadjem, stoji naša banovina na 8. mestu. Na prvem je Drinska banovina s 77.061 ha, sledi ji nato moravska, du-navska, savska, primorska, vrbaska in zetska banovina. Na zadnjem mestu je Vardarska banovina s 4.830 ha.

Po približnem letnem prinosu sadja pa stoji Dravska banovina na odličnem mestu.

V vsej kraljevini znaša letni prinos sadja: sliv 6.244.910 met. stotov, jabolk 1.530.980 met. stotov, hrušk 745.730 met. stotov in orehov 379.420 met. stotov.

Glede letnega prinosa sliv stoji naša banovina na predzadnjem, to je na 8. mestu. Gojitev sliv in trgovina z njimi je zlasti razvita v južnih poprajnah naše države; dasi ima tudi pri nas vse pogoje za ugoden razvoj. Zdrave, lepo etuirane slive bi mogle biti tudi pri nas dober izvozni predmet.

Glede letnega prinosa jabolk stoji naša banovina v vsej državi na prvem mestu s pridelkom čez pol milijona met. stotov.

Istotako zavzema naša banovina odlično mesto glede prinosa orehov. Sadje je torej pri nas važen gospodarski predmet, pa je treba zato posvečati pažnjo umnemu sadjarstvu in dati trgovini s sadjem vse možnosti za razvoj.

Naša sadna trgovina se bori z velikimi prometnimi ovirami, tako glede plačevanja voznine, dostave vagonov itd. Manjka pa ji tudi ugodnih vezi z inozemstvom.

Hvalevredna je zato ideja, — ustanoviti društvo sadnih trgovcev, ki naj bi imelo nalogo pospeševati našo trgovino s sadjem.

Pretekli mesec se je vršil v Mariboru sestanek sadnih trgovcev, na katerem se je sklenilo ustanoviti društvo sadnih trgovcev za Dravsko banovino.

Na tem sestanku izvoljeni pripravljalni odbor je sklical dne 12. t. m. v dvorano gostilne pri »Zlatem konju« v Mariboru ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število sadnih trgovcev iz bivše mariborske oblasti.

Predsednik pripravljalnega odbora g. Rudolf Pevec iz Ormoža je otvoril zborovanje in pozdravil navzočega tajnika Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiserja in tajnika srezkega gremija v Celju g. Weble-ta.

Po kratkem nagovoru, v katerem je poudarjal predsednik važnost ustanavljalnega društva, je prečital in obrazložil društvena pravila podpredsednik pripravljalnega odbora g. S. Mermolja iz Št. Ilja.

Po malih spremembah glede premoženja v primeru razpusta ali likvidacije društva, so bila pravila soglasno odobrena. Vršilo se je nato vpisovanje članov, nakar je sledila volitev društvene uprave in okrožnega odbora. Za društvenega predsednika je bil soglasno izvoljen gosp. R. Pevec, za podpredsednika pa g. S. Mermolja. V izvršilni odbor so bili izvoljeni gg.: Göttlich, Kostanjšek in Kranjc, namestniki gg.: Josip Jeglič, Korenčič in Oset. V okrožni odbor so bili izvoljeni navzoči zastopniki srezov: Maribor-mesto, Maribor-levi breg, Maribor-desni breg, Celje, Ptuj, Šmarje in Ljutomer.

Ker iz ostalih srezov ni bilo navzočega nobenega člana, se je sklenilo, da pozove društvo gremije, da imenujejo v okrožni odbor enega ali dva svoja zastopnika.

Pri raznoterostih, pri katerih se je obravnavalo težkoče, s katerimi se bori naša sadna trgovina, se je končno na predlog g. S. Mermolja sprejela obširna spomenica, katero bo društvo predložilo merodajnim faktorjem.

KROJASKI PRIKROJEVALNI TEČAJ V NOVEM MESTU.

Zavod PO Zbornice TOI priredi v Novem mestu tritedenski celodnevni prikrojevalni tečaj za krojače in sicer v času od 7. julija do 16. avgusta t. l. Pristojbina za tečaj znaša Din 100.— Vsak udeleženec se mora prijavi obnem s pošiljalvijo zneska Din 100.— neposredno Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 25. junija t. l.

Turški vicekonzulat v Beogradu ukinjen. Vlada turške republike je s 1. junijem t. l. ukinila svoj vicekonzulat v Beogradu. Vse konzularne agende je prevzelo turško poslaništvo v Beogradu.

Po svetu

Največji koncern rotacijskega papirja v Britanskem imperiju bo ustanovil znani angleški lord Rothermere.

Nemška zveza surovega jekla je znižala ceno likovnega železa za štiri marke.

Velika angleška plovna družba Royal Mail je izdala zelo neugodno letno poročilo. Skušali jo bodo sanirati, kar pomeni praktično razpust. Od osnovne glavnice v znesku 5 milij. funtov bodo morali odpisati najmanj polovico.

V angleškem transporstvu se vrši spojitevno gibanje. Razpravljali bodo o možnosti sodelovanja na finančnem in upravnem polju.

Džuta v Indiji zaznamuje močen padec cen, odkar so vpeljali 60-urno delo na teden. Zato so sedaj tedenski delovni čas znižali na 54 ur in ostane to v veljavi 18 mesecev.

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 5272 milij. Din, čisto kovinsko kritje 394 milij. kron.

Telefonski promet med Zagrebom in vsemi belgijskimi telefonskimi postajami je bil otvorjen 1. t. m. Pristojbina za govorilno enoto znaša 10-55 zlatih frankov.

Pri ofertah jugoslovanskih državljanov mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih za tekoče četrtletje.

Škoda se pogaja za posojilo v znesku 5 milijonov funtov; večji del posojila bo najet v Parizu in Londonu.

Pridelek sladkorja na Kubi je cenjen na 4.600.000 ton, pridelek na Javi pa na 2.900.000 ton.

Produkcija avtomobilov v U. S. A. je znašala v prvih petih mesecih 1.971.000 voz, to je za 31 odstotkov manj kot v isti dobi lanskega leta.

Ceno bakra je mednarodni kartel zopet znižal in sicer na nikdar pričakovano točko, 12 cents, pa še ni videti konca. Vidimo, kakšne ogromne dobičke je kartel imel.

Ameriška carinska novela je bila v parlamentu sprejeta in sicer z 222 glasovi proti 153.

Opelove tovarne so odpustile v maju 40 odstotkov delavcev, pa jih bodo morale še odpustiti.

Telefonski promet med Francijo in Južno Ameriko je bil otvorjen te dni. Govorilna pristojbina za tri minute znaša 150 zlatih frankov, v Buenos Aires, v Urudnay in Chile pa nekoliko več.

Samo ruski petrolej hoče nabavljati španska monopolna uprava. Royal Shell in Standard Oil naznanjata protiodredbe.

Obrestna mera Poljske banke je od 13. t. m. dalje znižana od 7 na 6 in pol odstotka. Sorazmerno je znižana lombardna obrestna mera in pa mera za odprte kredite na 7 in pol odstotka.

Za varstvo znamk sira je podpisalo v Rimu 14 držav mednarodno konvencijo. Gre za poenotenje metod analiziranja.

Carinska vojna med Grčijo in Francijo, o čemer smo pisali v zadnji številki Trgovskega lista, se je že pričela. — Trgovske zbornice pozivajo trgovce, naj ustavijo dobavo blaga iz Francije, že naročene dobave naj pa odpovejo.

Youngovo posojilo se povsod dobro podpisuje, visoko nad določeno vsoto.

V svrhu valorizacije bombaža v Egiptu je dala vlada zopet 8 milijonov funtov na razpolago; z nakupom bombaža hočejo štiti ceno.

Novo jugoslovansko trgovsko ladjo z vsebino 19.000 registerton so naročili na Angleškem gospodarski interesenti iz Dubrovnika. Dobila bo ime »Rad« (delo).

Izgledi za pridelek opijevega maka v Južni Srbiji so izborni. Z gotovostjo računajo na 25 do 30 vagonov blaga. Hipotekarni krediti in ustanovitev eksportne družbe v Skoplju so mnogo pripomogli k intenzivnosti pridelovanja.

Razstava perutnine, golobov, zajcev itd. se vrši od 22. do 30. t. m. v Beogradu. Razstave se bodo udeležile vse pokrajine v Jugoslaviji.

Izvoz krompirja iz Jugoslavije gre letos po večini na Ogrsko. Poljedelski vzorni zavod na Topčideru je prevzel nadzorstvo nad izvozom.

Trgovina Jugoslavije l. 1930.

Za prve letošnje štiri mesece imamo sedaj uradno statistiko o zunanji trgovini Jugoslavije. Skupni uvoz je izkazan s 4.350.509 tonami v vrednosti 2364,9 milijonov Din (v isli dobi lanskega leta 414.477 ton in 2362,9 mil. Din), skupni izvoz pa z 1.604.080 tonami v vrednosti 2311,8 milijonov Din (1.276.208 ton in 1925,2 mil. Din). Uvoz je po teži narasel za 5,07%, po vrednosti za 20,08%. Letošnja pasivnost znaša 53 milijonov Din, lani je znašala 437 milijonov. Natančneje podatke imamo za prvo četrtletje, torej za mesec januar-marec. Daleko največji je bil uvoz iz Avstrije s skoraj 27 odstotki vse uvozne vrednosti (1740 mil. Din), sledi Češkoslovaška z 18,51%, Italija s 17,69 in Nemčija z 8,71 odstotki. Narasel je zlasti izvoz pšenice (od 5808 na 60.428 ton), koruze (od 1375 na 142.070 ton), prašičev (od 41.667 ko-

sov na 53.856) volne (od 479 na 1746 ton), jajec (od 2615 na 8129 ton), železniških pragov (od 572 na 393.242 kov), cementa (od 65.691 na 124.855 ton), surovega bakra (od 3955 na 6388 ton), slavnega lesa (od 282.344 na 325.854 ton). Padel je izvoz drv (mila zimala in sicer od 123.228 ton na 67.388 ton). Največ je v Jugoslaviji kupila Avstrija, 28,93% jgsl. izvoza, nato Italija z 28,66% in Češkoslovaška s 7,82%. Pri uvozu zaznamujejo večji padec lračnice in železniški material (od 7416 na 5787 ton), riž (od 5831 na 3341 ton), oljni sadeži, oljna in druga semena (od 7553 na 4680 ton), liskovni papir (od 2727 na 1815 ton). Natančnejši študij izvoza nam pravi, kako zelo je posebno dobra lanska letina. Razveseljivo je, da dobivamo statistične podatke sedaj prav hitro, če primerjamo njih izdajanje s počasnostjo v prvih povojnih letih.

Gospodarski položaj v češkoslovaški.

Dr. Fr. Weil piše: Kriza v sosednih državah je prekorajčila tudi meje Češkoslovaške. Ker je prišla v to deželo, ki se je zdela doslej kot otok, letos prvič, se zdi hujska kot morda je. Da se tekstilna industrija, prikrojena na vsi bivšo Avstro-Ogrsko, ne bo mogla v vsem obsegu obdržati, smo vedeli takoj po vojski. Iz začasnega poživljenja so sklepali na ozdravljenje, in sedaj se prestrašeni, ko vidijo, da ne gre več tako naprej. Tudi porcelanski industriji se slabo godi. Že več let je očitno, da je potreben sporazum z nemško konkurenco, da se izloči hudi tekmovalni boj. Kakor pri tekstilni industriji, se pozna tudi pri porcelanski pomanjkanje organizacije, ki je dovedla krizo do sedanjega obsega. Torej je veliko samokrivde, da je danes tako. **Sladkorni industriji** se trenutno pač ne da pomagati, a v tem slučaju gre za svetovnogospodarski in ne za specifično češkoslovaški pojav. Konjunktura zadeva je, da je moralo **stavbno delovanje** po letih visoke konjunktore ponehati in se ustaviti.

Napačno bi pa bilo, če bi se iz vsega tega sklepalo na **nenadno uboštvo** v Češkoslovaški, kakor se to večkrat godi. Prav tako je bilo prej napačno, da so se vživeli v vlogo nenadnega bogastva. Šele sedaj je prodrlo splošno spoznavanje, da so bili v trgovskopolitičnem oziru s polomom stare monarhije vsi enakomerno prizadeti, s čimer se seveda ni rečeno, da si želijo v Češkoslovaški starih časov nazaj. Sedanji položaj je izrasel iz vrste zamujenih prilož-

nosti. Pametna sprememba v **trgovski politiki**, ki bi odpravila pretirano zaščito konkurence zmožnih industrij, ni nastopila in je po sedanjih avspicijah tudi ni pričakovati. Tudi ni pričakovati preokreta na agrarno-političnem polju, ki bi mogel prinesiti sporazum z Jugoslavijo in Ogrsko.

Ker vladajo take neurejene razmere ne samo v industriji, temveč ker je veliko nejasnega tudi v **bankarstvu** in ker sanacije med bankami še zmeraj niso končane, je vtis splošnega položaja tako malo razveseljiv, da je le težko mogoče verjeti na skorajšnjo povrnitev boljših časov. Posledica je slednjič tudi **borza brez vsakega vodstva**, na kateri vlada danes mala špekulacija. Zgube občinstva so zelo velike. Pri takozvani **nacionalizaciji efektov** se je pokazalo, da v Češkoslovaški ni dosti kupcev, da bi prevzeli efekte iz dunajskih in drugih inozemskih rok. Obrnili so se proti inozemskemu kapitalu in vidijo v Francozih nadležne inozemce, namesto da bi inozemski kapital zainteresirali za Češkoslovaško. S tem seveda še ni rečeno, da je v Češkoslovaški sami premalo kapitala za obdržanje efektov v deželi. Češki kapitalist se še ni navadil na delniško posest, on naloži denar rajši v hranilnicah in državnih posojilih kot pa v delnicah. Nostrificirani efekti odhajajo na ta način v banke ali pa nazaj v nemške roke, to se pravi v roke nemških kapitalistov v Češkoslovaški. Tudi tu vidimo komponento, iz katere izvira sedanji težki položaj.

III. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMELJSKIH NASADOV.

Zalec v Savinjski dolini, dne 14. junija 1930. Stanje hmeljskih nasadov je ostalo slejkoprej neenako. Sedanja vročina brez padavin ne pospešuje rasti hmelja. Le v nekaterih nasadih je dosegljiva rastlina komaj dosegla višino drog, oziroma žičnega ogrodja; v mnogih drugih vrtovih je pa komaj 1 do 2 m visoka. Če zaželjenih padavin v kratkem ne bo, bo rastlina predčasno pogrnala stranske panoge. V jeseni ali zgodaj spomladi obrezani hmeljniki kažejo že tuintam cvetne nastavke. Iz navedenega se lahko sklepa, da stanje hmeljskih nasadov ni normalno. O škodljivcih in boleznih ni kaj pomembnega poročati.

Društveno vodstvo.

Alisej

vseh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

Naročajte »Trgovski list«!

Kolinska

Priporoča
svoje izvrstne izdelke

Gosenična nadloga v Donavski banovini. V več okrajih Donavske banovine se je pojavila v zadnjih dneh huda gosenična nadloga, zlasti pri lucernski delitji, pa tudi pri koruzi, sladkorni pesi, papriki in čebuli. Banska uprava v Novem Sadu je uvedla energične ukrepe za uničenje gosenic. Poljedelsko ministrstvo je bilo naprošeno za pomoč. Več okuženih posevkov v večjem obsegu so že sežgali.

Učni tečajji za knjigoveze.

V Sloveniji smo že precej javni krojaški in čevljarški prikojevalnih tečajev, ki se prirejajo leto za leto tudi v manjših podeželskih krajih, tako da imata strokovna učitelja celo leto polne roke posla. Tudi se precej pridno goji knjigovodstvo za trgovce in za obrtnike.

Nekaj izrednega v naših krajih so knjigoveški tečajji, s katerimi je ravnokar započela sekcija za obrtno pospeševanje v Mariboru. Dne 5. t. m. se je ob udeležbi, ki je z ozirom na malo število knjigoveških obratov izredno zadovoljiva, pričel v Mariboru pouk v marmoriranju obrez za knjigoveške pomočnike. Tečaj vodi v tej stroki izborni izvežban knjigoveški mojster g. Stan-ko Weigl. Pouk bo trajal do 12. junija in se vrši dnevno ob večernih urah. — Po končanem tečaju za ročno zlatenje, ki bo trajal ob sobotah in nedeljah, vsakokrat po 4 ure do 6. julija t. l. Ta pouk bo vodil poslovodja Cirilove knjigovodnice g. Franjo Pajk.

Pouk v obeh tečajih je za udeležence brezplačen in se je nadejati, da bo dosežena tudi za kritje materialnih potrebščin dovoljna subvencija iz državnih ali banovinskih sredstev. Tečaja sta za napredek in osamosvojitve domačega knjigoveškega obrta velikega pomena. Tečaja za ročno zlatenje se bodo udeležili vsi učenci sedanjega tečaja za marmoriranje; lahko se pa za prvonavedeni tečaj, ki se prične v soboto dne 14. junija, sprejmejo tudi še nadaljnji interesi. Ugodne prilike za ta pouk so zelo redke in naj nikdo ne zamudi tečaja, komur je na srcu lastna korist in napredek stroke.

EVROPSKI ŽELEZNI INDUSTRIJI SE NE GODI DOBRO.

Poročilo iz Düsseldorfa pravi: Na mednarodnem železnem trgu obstoja kriza, ki konkurenco zmeraj bolj poostriuje. Prodajne razmere so od dneva do dneva težavnejše, kajti povpraševanje na inozemskih trgih je omejeno in se krije samo najnujnejša potreba. Močne so posledice na belgijskem železnem trgu, ki temelji s tremi četrtinami svoje produkcije na zunanji trgovini. Omembe vredni novi zaključki o že več letnov le redki, naročila tovarni se zelo krčijo in morajo tovarne produkcije v večjem obsegu reducirati. Povsod so uvedli brezdolne dneve ali popoldneve, v srednjih tovarnah celo dva do tri na teden. Francoški železni industriji se godi veliko bolje, ker je domača prodaja ugodna, a tudi v Franciji se je dotok naročil zakasnil. Zdi se, da se francoska industrija splošni svetovni gospodarski krizi ne bo mogla več tako uspešno upirati kot se je doslej. Položaj angleških železnih in jeklenih trgov tudi ni bogve kaj zadovoljiv; povpraševanje je zelo omejeno, naročila pojemajo. Redukcija cen v nemški železni industriji, o kateri pri občimo poseben članek, nam pravi, da iz rastočih težav ni dobili nobenega drugega izhoda.

ASANACIJA OBMORSKIH VASI.

Ministrstvo za socialno politiko je določilo pri Državni Hipotekarni banki kredit v znesku 800.000 Din v svrhu asanacije vasi v Primorski banovini na podlagi asanacijskega zakon in je izdalo izvršilno naredbo. Prošnje za posojilo morajo vlagati občine. V prvi vrsti se bodo upoštevale prošnje za posojila za naprave pitne vode, ljudskih kopališč itd. Posojila bodo dobile samo one občine, ki se bodo obvezale, da bodo same prispevale 50 odstotkov k gradbenim stroškom. In še ena omejitev je: v poštev pridejo samo one vasi, ki imajo manj kot 2000 prebivalcev.

Švicarski konzulat v Zagrebu uraduje od 9. do 12. ure dnevno. Samo izjemoma se daje v poletnih mesecih vizumi do 13. ure. Popoldne je konzulat za promet s strankami brezizjemno zaprt.

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega se-nata g. dr. Ludvik Brenc, sodnik upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

71.

Člen 8. točka 12. zakona. Kaj je »mali« obrtnik, označuje zakon sam z določilom, da je za take smatrati tiste obrtnike, ki opravljajo svoj promet poklicno z največ 2 stalnima pomočnikoma ali uslužbencema.

(F 92/27-9.)

72.

Obveznost k vodenju knjige oprav. prometa. (Člen 10.) Ako osporava stranka obveznost k vodenju knjige opravljenega prometa, češ da promet v minulem letu ni presegel 360.000 Din, se mora obstoj te obveznosti ugotoviti v posebnem postopanju, ki ga predpisuje pravilnik k čl. 10 zakona o poslovnem davku pod točko 1 in odstavka 9-13, preden se odmeri davek. (F 125/23-9.)

73.

Prijavna obveznost. (Čl. 10 zak. o davku na poslovni promet.) Postopanje je bistveno pomanjkljivo, ako je davčno oblastvo razpravljalo o posledicah kršitve prijavne obveznosti, ki zadeva po čl. 10 samo davkoplačevalce, ne da bi poprej razmotrivalo vprašanje, ali je tožitelj sploh podvržen davku na poslovni promet.

(F 92/27-9, F11/29-5.)

74.

Ugotovitev višine prometa. (Člen 10.) Promet minulega leta v svrhu ugotovitve, ali mora davkoplačevalec voditi knjigo opravljenega prometa in četrtletno odpredajati davek, je določen s pravomočno odločbo finančnih oblastev o višini prometa, izdano o priliki odmere prometnega davka za minulo leto. (F 82/25-8.)

75.

Kontumac. (6. odst. čl. 10.) Ako se je stranki, ki ni vložila prijave, oecnil promet po uradnih podatkih in lastni vednosti davčnega odbora, je tožba na upravno sodišče v materialnem oziru nedopustna, pač pa se more odločba II. instance izpodbijati iz formalnih razlogov. (F 10/29-8.)

76.

Obrtnik v smislu zakona o prometnem davku. (Člen 8 točka 12.) Obrtnik v smislu gornjega določila ni samo tisti, ki izvršuje le naročena dela, zgolj z uporabo svoje ročne izurjenosti in brez uporabe kapitala, nego tudi tisti, ki samostojno in poklicno izdeluje predmete brez naročila (na zalogo) iz snovi, ki jih sam pribavlja z uporabo obratnega kapitala, in v namenu, da bo izdelke dobičkanosno prodal. Pod obrtnike v gornjem smislu spadajo obrtniki v najozjemem pomenu besede, t. j. tisti, ki izdelujejo, predelujejo in popravljajo surovine, fabrikate, polfabrikate, pa ne na industrijske (tovarniški) način s sodelovanjem obratnega kapitala, tedaj produkcijski, ne pa trgovski obrtniki, čeravno poleg izdelovanja prodajajo tudi lastne ali drugod nakupljene proizvode svoje obrti. (§ 37 avstr. obrt. reda). (F 92/27-0, F 11/29-5.)

77.

Dokazovanje. (Člen 11. v redakciji čl. 116 fin. zak. 1922/1923. Ur. l. 105/1922.) V prizivnem postopanju glede dohodnine izdani poziv na predložitev dokazov in tozadevno izvršen vpogled v trgovske knjige se ne more kratkomalo uporabljati na odmero davka na poslovni promet, temveč se mora odmera prometnega davka in odmera dohodnine izvršiti z različnimi in povsem samostojnimi upravnimi akti, ki mora vsak zase zadoščati vsem formalnim predpisom. Pravne posledice, ki so nastale v postopanju glede odmere enega izmed teh dveh davkov, se ne morejo izvršiti tudi na drugega. (F 61/25-8.)

Razno

Tujski promet v Mariboru. V prvi polovici v juniju je prišlo 904 tujcev in sicer 727 Jugoslovancev in 177 inozemcev v Maribor. Med temi zadnjimi je bilo 75 oseb iz Dunaja, 47 iz Gradaca in 55 iz drugih inozemskih mest.

Trgovski muzej v Beogradu. Centrala industrijskih zvez v Beogradu je dobila od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine poročilo, da bo zavod ustanovil v Beogradu »Trgovski muzej«. Gre za zbirko eksportnih vzorcev in za napravo organizatoričnih temeljev v svrhu udeležbe Jugoslavije pri razstavah in sejmih v inozemstvu. Namerava je prireditve propagandnih dni v inozemstvu pri konzularnih zastopstvih Jugoslavije. Domači producenti se naprošajo za pošiljatev vzorcev na naslov »Interkontinental«, Jugoslovansko in prometno dr., Beograd.

Debelinske mere. Debelinske mere, katere se sprejemajo v uradni pregled in žigosanje, morajo vztrezati vsem uradnim zahtevam in biti izdelane točno po uradnem načrtu. Vse druge mere so za javni promet zabranjene in se ne smejo niti prodajati, niti porabljati v javnem prometu. Načrt debelinskih mer, katere se sprejemajo v uradni pregled in žigosanje, je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ob običajnih uradnih urah.

Konzorcij za izvoz vozil železniških in tramvajskih se je ustanovil v Milanu (na Giuseppe Verdi 11). Nova družba ima namen pospeševati izvoz izdelkov tvrdk, ki so članice konzorcija bodisi doma, bodisi v inozemstvu s pomočjo diplomatskih in konzularnih predstavnikov.

Kongres poljedelskih zadrug v Novem Sadu se vrši 15. in 16. t. m. Novosadska zveza šteje sedaj 12.000 članov, kojih posest je cenjena na 700 milijonov dinarjev.

KRIZA V SVETOVNI PLOVBI

Na zborovanju mednarodne plovne konference v Kopenhagen se je med drugim poudarjalo, da je znašala svetovna trgovska tonaža v letu 1914 45,4 milij. ton, sedaj pa da znaša 66,4 milij. ton. — Da se sedanja kriza v trgovski plovi hitreje premaga, je predlagal predsednik konference Souter, predsednik plovne zbornice v Newcastle na Angleškem, radikalne odredbe; med drugimi to, da naj se razderejo vse ladje z obratno starostjo nad 25 let in da naj se sklene mednarodni dogovor o splošnem gradbenem odmoru trgovskih ladij. Govornik je naglašal, da bi bilo v tem oziru pač treba premagati velike težkoče, a že danes bi bila brez težave mogoča omejitev kapacitete ladjedelnic, kojih kapaciteta se množi večinoma umetno z državnimi subvencijami. Angleški zastopniki na konferenci so zahtevali radikalno znižanje na plovo težjih državnih bremen in so označali

zlasti stroške za carinsko nadziranje trgovskih ladij kot čisto fiskalčno naredbo. V vprašanju državnih subvencij za ladjedelniško industrijo je bila proti glasovom ameriških delegatov sprejeta resolucija. Glede radikalnih predlogov predsednika, tihočih se gradbenega odmora itd., se pa glasovanje ni vršilo, ker so bila mnenja zelo različna. Kriza v ladjedelniški industriji traja že dolgo časa; nadprodukcija je kot drugod tudi v tej industriji zelo velika, trgovina ne more korakati z gradbo ladij vstric.

Dividende bakrenih družb v inozemstvu bodo vsled padca cen letos izdatno manjše kot so bile lani. Anaconda Copper Minino Co., največji bakreni producent sveta, bo znižala dividendo od 7 dolarjev na 4 dolarje.

Trgovina med Jugoslavijo in Češkoslovaško v prvih štirih mesecih izkazuje eksport iz Češkoslovaške v Jugoslavijo za 471,56 milij. Kč in obratno za 103,4 milij. Kč. V trgovini s Češkoslovaško smo bili torej zelo pasivni.

HAPAG-LLOYD TUDI V VZHODNI AZIJI.

Obe li dve plovni družbi poslujeta sedaj tudi v Vzhodni Aziji skupno. Njiju odhodi so vpisani v skupni vozni red in določeni so skupni izlagalni in nalagalni prostori. Dana je možnos dvakratnega rednega tedenskega eksporta v Vzhodno Azijo. Odhodna pristanišča so po vrsti Hamburg, Bremen, Antwerp, Rotterdam in Genova. Skupne vožnje je otvoril Lloydov parnik »Anhalt«.

Razstave in sejmi

XIV. Mednarodni vzorčni semenj v Zagrebu se vrši od 13. do 22. septembra t. l. V okviru sejma bo specialni vzorčni semenj za stavbarstvo, nadalje za tekstilijo in kožo.

V. Mednarodni semenj v Solunu se vrši od 14. do 30. septembra t. l. Prijave je poslali sejmski pisarni najkasneje do 30. junija t. l. Na kasnejše se bo oziralo samo v primerih, da bo še prostor na razpolago. Našim izvoznikom se udeležba na tem sejmu prav posebno priporoča.

Ljubljanska borza

Tečaj 17. junija 1930.	Povpreševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:75
Berlin 1 M	13:485	13:515
Bruselj 1 belga	—	7:8959
Budimpešta 1 pengő	—	9:8943
Čarib 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šiling	7:9631	7:9931
London 1 funt	274:54	275:34
Newyork 1 dolar	56:385	56:585
Paris 100 fr.	—	222:09
Praga 100 kron	167:28	168:08
Trst 100 lir	—	296:39

Trzna poročila

Trg jajec. Zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob Južni železnici poroča: Rusi so pričeli z močnejšim eksportom in so se trgi s tem poslabšali. Cene v Švici in v Nemčiji so tako padle, da je vzpostavljena pariteta z Italijo. Zato se bo obrnil naš eksport zopet v Italijo, zlasti še, ker bodo Italijani, ki so kupovali doslej v prvi vrsti turško in albansko blago, dali sedaj prednost našemu blagu in sicer zato, ker prihaja turško in albansko blago vsled vročine v slabem stanju na trg. Nakupna cena se giblje med Din 0:60 in 0:70.

Mariborski trg, dne 14. junija 1930. Trg je bil sicer dobro obiskan, toda slabo založen. Slaninarji so pripeljali iz 10 občin na 22 vozeh 36 zaklanih svinj, 4 teleta in 95 kg jeter, pljuč, črevesne masti in želodcev, kmetje pa 4 s krompirjem in čebulo in 4 s črešnjami naložene voze, kmetice so pa prinesle okoli 400 komadov perutnine in drugih domačih živali na trg. Cene mesu se bistveno niso spremenile, pač pa so šle pri drugih življenskih potrebščinah od pretečenega tedna znatno nazaj, tako se je prodajal letošnji krompir po Din 2 do 4 (na deželi celo p Din 1 do 1:50 — poprej 5 do 6) za kg, kumarce 2 do 4 (poprej 5 do 15) za komad, grah v stročju 14 do 16 (poprej 16 do 18), paradižniki 14, čebula 2 do 3, kisl zelje 3 do 4, kisl repa 2 za kg, maslo 36 do 48, karfiol 3 do 10 (poprej 5 do 12) za komad, mleko 2:50 do 3, smetana 10 do 12 (poprej 12 do 14), olivno in bučno olje 16 do 18 za liter, jajca 0:75 do 1:25 (poprej 1 do 1:50) za komad, črešnje 5 do 12 (poprej 10 do 16), jabolka 10 do 18, pomaranče 1 do 3 za komad. Cvetlice 0:50 do 5 za šopek (poprej za kom.). **Lončena in lesena roba.** Največ je bilo pletenih košar, ročnih torbic, peharjev in jerbases, kakor tudi škafov in kadi. Cene so bile 1 do 80, brezovim metlam 1:75 do 5, grabljam 7 do 9, vilam 14 do 18 za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 11. t. m. so kmetje pripeljali 16 vozov sena, 3 voze otave, 10 vozov slame, 2 voza stelje, v soboto 14. t. m. pa 19 vozov sena, 7 vozov slame in 2 voza stelje na trg. Cene, ki so tudi padle, so bile senu Din 45—65, otavi 60—65, slami 40—55, stelji 30—35 za 100 kg, slami tudi Din 1:50—2 za snop.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. junija t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov držajev za krampe in lopate, 45.000 kg negašenega apna, 10 tišč kg bukovega oglja in 10.000 kg kovvaškega plinskega koksa; do 24. junija t. l. glede dobave 40.000 komadov zidne opeke, 5000 komadov strešne opeke, 1000 komadov žlebakov, 2000 komadov zarezane strešne opeke, ca. 800 komadov čopičev, 3000 m² strešne lepenke,

500 kg svinca, 200 kg spajalnega kositra, 2000 kg cinkove pločevine, 2000 kg pocinkane pločevine in 1700 kg žičnikov; do 27. junija t. l. glede dobave 120 kub. metrov lesa, 1500 kg suhih barv, 950 kg svinčenega minija, ca. 100 kg emajlnih barv, 20 kg kopal-laka, 100 kg terpentinovnega olja, 2400 kg lanenega firneža in 50 kg sikativa. — Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. junija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kilogramov svinčenih zalivk; dne 1. julija t. l. pa glede dobave 36 kg stenja za petrolej in olje. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. junija t. l. ponudbe glede dobave balat-jermen, vijačnih spojlk za jermena ter glede dobave 2000 kg gnetilnega mašilnega materiala; do 26. junija t. l. glede dobave matice, zakovice, podložnic za vijake, vijakov in zatikačev. (Predmetni oglasi so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnih rudarskih poduzeča v Sarajevu sprejema do 21. junija t. l. ponudbe glede dobave 50.000 komadov kapsul. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. junija t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ jamskega lesa in merilnih trakov; do 30. junija t. l. pa glede dobave 80 m jeklene žične vrvi. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg olja za osovine, 100 kg dinamo-žice, 2500 kg raznih kovanih žebeljcev za tračnice ter raznega pisarniškega materiala. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg bencina, 150 kg tovozne masti, 500 kg cilindrskega olja, 350 kg vulkanskega olja. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 2. julija t. l. ponudbe glede dobave svedrov, kleja, vrčev za vodo, 200 kg žebeljev, 200 kg vijakov, 100 plošč pocinkane pločevine, raznega usnja, lanenega platna, 300 m² stekla za okna, 100 kg kita ter raznega drugega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) Dne 2. julija t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 600 tisoč kg kreozota ter glede dobave rezervnih avtomobilskih delov. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Prodaja starega železa, pločevine, gumijastega blaga in lesenih sodov. Dne 1. julija t. l. se bo vršila pri Avto-Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija glede prodaje 26.683 kilogramov starega železa, 2585 kg stare pločevine, 3105 kg starih gumijevih delov in 304 komadov starih lesenih sodov od masti in olja. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Prodaja vreč. Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 1. julija t. l. ponudbe glede prodaje 2000 komadov vreč od moke. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Veletrgovina
A. Saralon
Ljubljana
priporoča
špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznovrstno rudninsko vado

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

Rečune, memorandum, cenike, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijelne tiskovine dobavljajo hitro po zmeranih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

Od dobrega najboljši je samo
GRITZER - ADLER - KAYSER
Šivalni stroj in kolo
elegančna izredna - najboljši material

URANIA pisalni stroji
v 3 velikostih

Novost: šivalni stroj kot damsko pisalno miza

Samo pri
Jos. Petelin-u
Ljubljana, Telefon Int. 2913
Zmerne cene, tudi na obroke

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

BALDA-KONTK	ODJEMALNE
STRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
SOLSKE	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	L. T. D.